

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

**Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2024**

e-ISSN: 2564-6427

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**
Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık/ December 2024
e-ISSN: 2564-6427

Yayın Aralığı/Broadcast Period

Yılda 2 Sayı (Haziran/Aralık)
2 Issues per Year (June/December)

Yayın Tarihi/Publication Date

31 Aralık 2024/31 December 2024

Yayın Dili/Publication Language

Türkçe, Arapça, İngilizce/Turkish, Arabic, English

Kapak-İç Düzen/Cover-Interior Layout

Doç. Dr. Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

İletişim Bilgileri/Correspondence

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Balcalı Kampüsü 01330 Sarıçam/Adana
ilahiyatdergi@gmail.com

Dizinlenme Bilgileri/Indexed By

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi hakemli bir dergi olup makalelerin bilim, dil ve hukuk bakımından sorumluluğu yazarlara aittir.

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

**Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık/ December 2024**

e-ISSN: 2564-6427

YAYINLAYAN KURUM VE SAHİBİ / PUBLISHING INSTITUTION AND OWNER

Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi adına /on behalf of Cukurova University Faculty of Divinity

Prof. Dr. Hasan KAYIKLIK (Dekan/Dean)

EDİTÖR/EDITOR-IN-CHIEF

Prof. Dr. Tuğrul YÜRÜK

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Tuğrul YÜRÜK Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Tuna TUNAGÖZ Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Aygül DÜZENLİ Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BEKEN Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ÖZTÜRK KOCABIYIK Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Hamdi AKBAŞ Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University

Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık/ December 2024

e-ISSN: 2564-6427

ALAN EDİTÖRLERİ/SECTION EDITORS

Doç. Dr. Aygül DÜZENLİ

Doç. Dr. Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BEKEN

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ÖZTÜRK KOCABIYIK

Dr. Öğr. Üyesi Hamdi AKBAS

İNDEKS EDİTÖRÜ/INDEX EDITOR

Dr. Ahmet DÜZENLİ

Doç. Dr. Gülden TÜM (İngilizce)

**YABANCI DİL EDİTÖRLERİ/LANGUAGE
EDITORS**

Dr. Öğr. Gör. Yaşar Üstün KAPLAN (İngilizce)

Dr. Öğr. Gör. Mustafa TOPRAK (Arapça)

MİZANPAJ/JOURNAL DESIGN

Doç. Dr. Aygül DÜZENLİ

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

**Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2024**

e-ISSN: 2564-6427

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Abderrahim BENHADDA

Prof. Dr. Abdulkadir EVGİN

Prof. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU

Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR

Prof. Dr. Âdem APAK

Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN

Prof. Dr. Adnan KOŞUM

Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABI

Prof. Dr. Ali Osman KURT

Prof. Dr. Asım YAPICI

Prof. Dr. Bekir TATLI

Prof. Dr. Burhan BALTACI

Prof. Dr. Cengiz TOMAR

Prof. Dr. Cüneyt KANAT

Prof. Dr. Meliha YILDIRAN SARIKAYA

Prof. Dr. M. Cüneyt KAYA

Prof. Dr. Dosay KENCHETAY

Prof. Dr. Frank GRIFFEL

Prof. Dr. Hasan AKKANAT

Prof. Dr. Hayri KAPLAN

Prof. Dr. Hazretali TURSUN

Prof. Dr. İbrahim KAPLAN

Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU

Prof. Dr. İhsan FAZLIOĞLU

Prof. Dr. John WALBRIDGE

Prof. Dr. Kamil ÇAKIN

Prof. Dr. al-Mahdi Mousa al-RAWADIEH

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN

Prof. Dr. Muharrem AKOĞLU

Prof. Dr. Muhittin MACİT

Prof. Dr. Mustafa ÜNAL

Prof. Dr. Nahide BOZKURT

Prof. Dr. Nuri KAHVECİ

Prof. Dr. Ömer TÜRKER

Prof. Dr. Roxanne D. MARCOTTE

Prof. Dr. Saim YILMAZ

Prof. Dr. Seyfettin ERŞAHİN

Prof. Dr. Sönmez KUTLU

Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN

Prof. Dr. Tony STREET

Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN

Doç. Dr. Apollinaria AVRUTINA

Doç. Dr. Galina MISKINIENE

Doç. Dr. Konul HACİYEVA

Doç. Dr. Wan Suhaiimi Wan ABDULLAH

Dr. Öğr. Üyesi Paschalis ANDROUDIS

Dr. Muhammed Hashim GHOSHEH

Doha Institute, Qatar

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye

İnönü Üniversitesi, Türkiye

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

Uludağ Üniversitesi, Türkiye

İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye

Marmara Üniversitesi, Türkiye

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye

Kastamonu Üniversitesi, Türkiye

Marmara Üniversitesi, Türkiye

Ege Üniversitesi, Türkiye

Marmara Üniversitesi, Türkiye

İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kazakistan

Yale University, US

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye

Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kazakistan

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye

Ankara Üniversitesi, Türkiye

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

Indiana University, US

Ankara Üniversitesi, Türkiye

The University of Jordan, Ürdün

Hittit Üniversitesi, Türkiye

Giresun Üniversitesi, Türkiye

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanı

Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye

Marmara Üniversitesi, Türkiye

Université du Québec à Montréal, Canada

Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Cambridge University, England

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye

St. Petersburg University, Russia

Vilnius University, Lithuania

Milli Bilimler Akademisi, Azerbaycan

Universiti Teknologi Malaysia, Malaysia

Aristotle University of Thessaloniki, Greece

Müessesetü Al-i Beyt, Ürdün

İçindekiler/Contents

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

DİN ANLAYIŞI AÇISINDAN 1982 SONRASI YAYIMLANAN DİN ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARI (5. SINIF İNANÇ ÖĞRENME ALANI ÖRNEĞİ)

*Religious Education Textbooks Published After 1982 In Terms of Understanding of Religion
(An Example of the 5th Grade Faith Learning Domain)*

Ahmet DÜZENLİ

1-17

TÜRK VE İSLAM SANATINDA HAYVAN FİGÜRÜ: GELENEKSEL VE DİNİ YAKLAŞIMLAR

Animal Figure In Turkish And Islamic Art: Traditional And Religious Approaches
Beste ÇOK

18-39

KUR'AN VE KIRAATLERİN ÖZDEŞLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

An Analysis on the Identity of the Qur'an and Qirā'āts
Cafer YERLİKAYA

40-59

KULUN İMTİHANI BAĞLAMINDA MUTASAVVİFLARIN İSTİDRAC KAVRAMINA YÜKLEDİKLERİ ANLAMLAR

The Meanings That Sufis Attribute to the Concept of Istidraj in the Context of the Servant's Test
Derviş DOKGÖZ

60-79

DİYANET AYLIK DERGİ'NİN DIŞLAYICILIK, KAPSAYICILIK VE ÇOĞULCULUK BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

The Evaluation of Diyanet Monthly Magazine in The Context of Exclusionism, Inclusion and Pluralism
Fatime Zehra GÜNEŞ-Ömer ÖZDEMİR

80-97

KUTSAL YERLER TEOLOJİSİ: ŞİDDET VE SALDIRILAR KARŞISINDA KUTSAL MEKÂNALARIN KUTSALLIĞI VE DOKUNULMAZLIĞI ÜZERİNE

Theology of Holy Places: On the Sanctity and Immunity of Sacred Places in Case of Violence and Attacks
İlbey DÖLEK

98-114

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University
Gilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2024
e-ISSN: 2564-6427

İçindekiler/Contents

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

ANTİK ÇAĞDAN TÜRK-İSLAM DÖNEMİNE ÇUKUROVA-SURİYE ARASINDA KİLİT BİR BÖLGE: ANDIRIN

A Key Area Between Çukurova And Syria From Ancient Times To The Turkish Islamic Period: Andırın

115-135

Mehibe ŞAHBAZ

RU'BE B. EL-'ACCÂC VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Ru'ba b. al-'Ajjāj and His Literary Personality

136-151

Mustafa TOPRAK

İBN SÜREYC'İN HAYATI, İLMÎ KİŞİLİĞİ VE ŞÂFÎÎ MEZHEBİNDEKİ YERİ

The Life of Ibn Surayj, Scientific Personality and His Place in Shafii Doctrine

152-169

Ramazan AYDEMİR

HJALMAR SUNDÉN'İN (1908-1993) DİN PSİKOLOJİSİNDEKİ YERİ VE DEĞERİ: UNUTULMUŞ BİR KURAMI GÜN YÜZÜNE ÇIKARMAK

Hjalmar Sundén's (1908-1993) Impact and Significance in the Psychology of Religion: Bringing a Forgotten theory to Light

170-193

Sakin ÖZİŞİK-Asım YAPICI

HİCRİ DÖRDÜNCÜ ASIRDAN PSİKANALİZ'E BİR SESLENİŞ: EBU BEKİR ER-RAZİ VE MELANIE KLEIN'İN 'HASET' ÜZERİNE DÜŞÜNCÜLERİ HAKKINDA BİR İNCELEME

194-204

A Call to Psychoanalysis from the Fourth Century Hijri: A Study on Abu Bakr Er-Razi and Melanie Klein's Thoughts on 'Envy'

Süleyman DOĞANAY

ANINDA İYİLEŞTİREN: EBÜ'L-BEREKÂT EL-BAĞDÂDÎ'NİN BERŞA'SÂ ADLI TİRYAKI (İNCELEME, TAHKİK VE ÇEVİRİ)

205-254

The Instant Healer: Abū al-Barakāt al-Baghdādī's Theriac Called al-Barsha 'thā (Study, Editio Princeps, and Turkish Translation)

Tuna TUNAGÖZ

İçindekiler/Contents

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/RESEARCH ARTICLES

KĀDİYÂN AHMEDİLERİNİN GÜNCEL FAALİYETLERİNE MEHDİLİK

ALGISI PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ

255-283

An Examination of Contemporary Activities of Qādiyān Ahmadis in the Context of Mahdism Perceptions

Vıldan METİN-Fatmanur ALİBEKİROĞLU EREN

TELEVİZYON DİZİLERİNDE DİNİ SÖYLEM VE RİTÜELLERİN

“TARIKAT” ÜZERİNDEN İNŞASI: KIZIL GONCALAR ÜZERİNDEN BİR İÇERİK ANALİZİ

284-306

The Construction of Religious Discourse and Rituals through “Tariqat” in Television Series: A Content Analysis of Kızıl Goncalar

Yusuf GÖKALP-Türker ELİTAŞ-Serpil KIR ELİTAŞ

KİTAP İNCELEMELERİ/BOOK REVIEWS

İBRAHİM YILDIZ. KUR'ÂN'DA SEBÎLÜLLAH KAVRAMI. BURSA: EMİN

YAYINLARI, 2015, 344 SAYFA.

307-310

Fatma ÖZSARAÇ

SÜLEYMAN SIDAL. NEDEN FELSEFE YAPARIZ İNSAN, ÖLÜM VE

BİLİNÇ. ANTALYA: OTORİTE YAYINLARI, 2021, 3.BASKI, 304 SAYFA.

311-315

Zeynep Rumeysa ÇAKIR

CHRISTOPHER HILL, MARKSİZM VE TARİH, ÇEV. A. TORAMAN, E.

KARACAN, KOR YAYINLARI, 2. BASIM, 2023, İSTANBUL, 134 SAYFA.

316-320

Tamer YILDIRIM

AMİNE VEDÛD MUHSİN. KUR'ÂN VE KADIN. ÇEV. NAZİFE ŞİŞMAN.

İSTANBUL: İZ YAYINCILIK, 2000, 167 SAYFA

321-325

Merve ŞİMŞEK

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University

Cilt / Volume: 24 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2024

e-ISSN: 2564-6427